

Läsnä Matti Porkka arkkitehti Arkkitehtitoimisto Matti Porkka Oy
Minna Heljala tutkija Tornionlaakson Maakuntamuseo
Sauli Lahdenperä Länsi-Lapin Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus
Pentti Leipälä joht rehtori Länsi-Lapin Ammatillisen Aikuiskoulutuksen Kuntayhtymä

Lähtötilanne Tornion Alkukouluseminaari rakennettiin vuonna 1929. Koulualuetta on täydennetty sodan jälkeen useilla rakennuksilla: maanpäällinen kellari rakennettiin 1948, harjoituskoulu 1955, kasvihuone ja puutarhurin asunto 1955 ja oppilasasuntola 1956. Seminaari peruskorjattiin 1980-luvun alussa (Piirirakennustoimisto) ja se on suojeltu merkinnällä S 2 valtioneuvoston päätöksellä 8.6.1995.

Arkkitehti esitteli aluetta ja rakennussuunnitelmaa L2-luonnosten perusteella (L2 päivätty 30.6.1995).

Vanhaa seminaarinmäen aluetta täydennysrakennettu vuosikymmenten kuluessa voimakkaasti: ammattikoulu laajennuksineen, peruskoulu(ja?), ammatillinen kurssikeskus. Alueella on kaavoituksellisia ja liikenteellisiä ongelmia (tiet, autot, puut, koulujen aidatut pihat). Oppilasmäärät ovat räjähdysmäisesti kasvaneet viime vuosina työttömyydestä johtuen. Asuntoloita ja parkkipaikkoja tarvitaan runsaasti lisää. Ammattikoululle ollaan rakentamassa marraskuussa 95 valmistuvaa lisärakennusta ja mm. siitä johtuen seminaarinmäki oli nyt aika vaikeasti hahmotuva. Vanhat seminaarin puutarhapalstat tontin pohjoisosassa ovat hävinneet ja ko. alueella on 4000 m² rakennusoikeus, joka aiotaan käyttää hallintorakennuksen rakentamiseksi joskus tulevaisuudessa.

Seminaari sijaitsee loivalla mäen rinteellä Kauppakadun päätteellä. Seminaarin pääsisäänkäynti on kadun keskiakselissa, mutta sitä on käytetty "takaovena" ja läheisten koulujen pihana. Pääsisäänkäynnin palauttaminen ja piha-alueen käsitteleminen sen mukaisesti on ensi arvoisen tärkeää. Sisäänkäyntiä ja piha- aluetta pyritään selkeyttämään kaavoituksellisin keinoin. Arkkitehti tutkii vielä pihajärjestelyjä. Vanhan seminaarirakennuksen ja aikuiskoulutuskeskuksen välille arkkitehti on ehdottanut lasisen yhdyskäytävän rakentamista - silta sitä varten on jo osittain valmis. Museovirasto ei kuitenkaan voi hanketta tukea.

Työmaakerroksella kierrettiin kaikki tärkeimmät tilat rakennuksessa.

Aulatilat pyritään palauttamaan alkuperäiseen asuunsa mm. purkamalla myöhemmin lisätyt levyseinäiset kopio- ja työhuonekopit. Lattiapäällysteenä on levein, vaalein vinoraidoin korostettu harmaa kumiparketti, joka todennäköisesti on asennettu betonimosaiikkilattian päälle. Asia tulee tutkia tarkemmin. Museoviraston ja maakuntamuseon mielestä vanhat lattiapinnoitteet tulisi säilyttää myös kumiparketin osalta jonkin kerroksen aulassa, vaikka se ei olisi alkuperäinen.

Uusi hissi sijoittuu ikävästi entisen juhlasalin nurkkaan. Juhlasalin ikkunat peitetään koko korkeudeltaan ja saliin rakennetaan sisäpuolelle ikäänkuin toinen, äänieristetty studiohuone. Ikkunoiden kohdalle ääniseinän ja vanhan seinän väliin on suunniteltu valaistusta näkyväksi ulospäin ikkunoista pimeään aikaan. Mm. tämä seikka osoittaa, että näin runsasta audiovisuaalista laitteistoa tarvitsevat toiminnot olisi parempi sijoittaa uudisrakennukseen.

Ikkunat on vaihdettu vuonna 1986. Niiden muotoilu ja puunsuoja-aineella tehty väritys ei vastaa restauroinnin tavoitteita, mutta niiden annetaan palvella käyttöikänsä loppuun. Ikkunat maalataan kuitenkin julkisivukunnostustyön yhteydessä vaalealla peittomaalilla. Harvat alkuperäiset ikkunat on säilytettävä tarkoin, maalikerroksia puhdistamatta. Niistä saadaan ehkä tutkituksi rakennuksen ikkunoiden alkuperäinen väritys ja muotoa voidaan käyttää mallina, mikäli ikkunoita myöhemmin joudutaan uusimaan.

Ulko-ovet ovat pääosin säilyneet ja ne kunnostetaan. Kaikki vanhat sisäänkäynnit sovittiin säilytettäväksi.

Julkisivun yläosassa on kevyt pystysuuntainen harjauskuvio ja se on maalattu keltaiseksi. Alaosa on rapaten harkotettu ja maalattu oliivinvihreäksi. Rappauspinnan tutkimuslaskelmassa VTT 30.12.1994 on annettu yksityiskohtaisia ohjeita paikkarappauksen ja maalaustyön suorituksesta ja käytettävistä materiaaleista, mutta ehdotettu maalityyppi Kivisil tuntuu liian kovalta. Pintakäsittelystä kysytään vielä museoviraston rakennuskonservattorin Pentti Pietarilan mielipidettä. Vanhoista valokuvista (mustavalkoisia) pyritään päättämään rakennuksen alkuperäisen väriyksen valöörisuhteet ja väritutkimuksin selvitetään vanhat värisävyt. Varapoistumistieksi ehkä 1970-luvulla rakennettu metallinen kierreporras halutaan purkaa. Uusi porras rakennetaan sisälle huonetilaan, jossa tähän asti on ollut märkätiloja.

Rakennuksessa on peltikate. Käyttämättömiksi jäävät vanhat ilmanvaihtopiiput poistetaan. Yksi vanhoista isoista piipuista on ehdotettu purettavaksi vesikaton läpi menevältä osaltaan ja korvattavaksi saman kokoisella ilmanvaihtokanavien ryhmällä.

Keskusteltiin arkkitehdin selvityksen perusteella sähkö ja LVI-suunnitelmien perusteista.

Osa teknisistä tiloista sijaitsee muissa läheisissä rakennuksissa, mikä on vanhalle talolle erittäin hyvä asia. Vanhat patterit tulee säilyttää, vaikka lämpöjohdot uusittaisiin. Patterit ovat tärkeä osa vanhan interiörin luonnetta. Uusia erimuotoisia pattereita voidaan lisätä. Saniteettikalusteista kannattaa museoviraston mielestä uusia vain rikkiäiset. Syökytorvet tehdään maalatusta galvanoidusta pellistä. Vanhat palopostit yritetään käyttää hyväksi, jos uusi paloletku niihin mahtuu. Ellei, niin vanha kaappi jätetään fragmentiksi ja letku asennetaan uuteen seinäpintaan kiinnitettyyn kaappiin. Rakennuksessa on koneellinen ilmastointi, joka uusitaan - toivottavasti vanhoja reittejä hyväksi käyttäen.

Lopuksi tutustuttiin Tornion ortodoksisen seurakunnan kirkon 1980-luvulla toteutettuun kunnostustyöhön.